

SLOVENSKI NAROD

izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 50 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 500 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 20.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNISTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kladjeva ulica št. 5
Telefon: 31-23, 31-23, 31-23, 31-23 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po odklonilnem odgovoru Italije:

Naraščajoča napetost zaradi španije

Francija in Anglija pred važnimi odločitvami — Za vsako ceno sta odločeni braniti svoje interese in preprečiti nadaljnje vmešavanje tujih držav v španske notranje zadeve

Pariz, 11. oktobra. r. V soboto popoldne je italijanska vlada na ponovno urgenco Pariza in Londona naposled izročila svoj odgovor na zadnje francosko-angelsko noto, v kateri sta predlagali skupen dogovor glede umika tujih prostovoljcev iz španije. Kakor se je že poprej napovedovalo, je Italija to povabilo odklonila. V Parizu in Londonu ne prikrivajo, da se je zaradi tega odklonilnega stališča Italije napetost še bolj povečala. Ob enem pa tudi naglašajo, da Francija in Anglija ne bosta odnehali, marveč bosta zastavili vse svoje sile, da napravita konec nedopustnemu vmešavanju v španske notranje zadeve in neprestanemu igranju politike nevmešavanja. Francoska vlada je imela že v soboto posebno sejo, na kateri je razpravljala o položaju. V dogovoru z Anglijo bo Francija odprla svoje meje napram španiji in omogočila valencijski vladi, da se preseli z orožjem in municijo ter drugimi vojnimi potrebščinami. Danes se je zvedelo, da se bosta že danes popoldne sestala francoski in angleški zunanji ministri, da se dogovorita o vseh podrobnostih, nakar bosta obe vladi izdali svoje sklepe. Francija in Anglija nameravata zbrati v španskih vodah vse svoje vojne brodoge in prirediti zgornjo demonstracijo, ki naj pouči Italijo, da sta Pariz in London odločena poslužiti se tudi najsilnejših sredstev za rešitev španskega problema.

Kaj sta predlagali Francija in Anglija Italiji

London, 11. oktobra (Reuter). V angleško francoski noti z dne 2. oktobra, ki je bila poslana Italiji kot vabilo na trojno konferenco, je bilo med drugim rečeno: Francoska in angleška vlada sta z zadovoljstvom ugotovili, da se je na osnovi razgovorov, ki so se vršili v Parizu med francoskimi, angleškimi in italijanskimi pomorskimi strokovnjaki, pojavila možnost, da se prično pogajanja tudi za spremembo sporazuma, ki je bil 14. septembra po podpisu v Nyonu, tako da bi lahko Italija sodelovala pri izvajanju ukrepov, določenih po pariškem sporazumu pomorskih strokovnjakov. Na ta način so bili podani ugotovitvi, da bi vse tri prizadete vlade popolnoma iskreno pričele proučevati položaj, ki je nastal zaradi tega, kar se ureditve španskega problema še zmerom zavlačuje. Obe vladi sta z zadovoljstvom sprejeli na znanje izjave, ki jih je zunanji italijanski minister Ciano dal olpravniku poslov angleškega poslanstva v Rimu in po katerih italijanska vlada sedaj ne namerava dovoliti nadaljnjih transportov italijanskih prostovoljcev za španijo. Prav tako sta sprejeli na znanje izjavo, ki jo je dal italijanski zastopnik v Ženevi francoskemu znanjencu ministru Delbosu, da namreč Italija nima namena izvršiti niti najmanjšega spremembe v teritorialnem stanju španije, da nima nikake aspiracije glede na Balearsko otočje in da sploh hoče na striktnost spoštovati integralnost španije na kontinentu in na otokih.

Angleška in francoska vlada zato s svoje strani ponovno potrjujejo svoje prejšnje izjave v tej smeri. Poleg tega želita izjaviti, da smatrata za svojo dolžnost spoštovati politično neodvisnost španije. Vladi Francije in Velike Britanije resnično želita, da bi se že zaključila državljanska vojna v španiji, ki daje povod za vznemirjenje in razna sumničenja v mednarodnih odnosih. Dokler pa se bodo velike množice tujcev bojevale na eni in na drugi strani, bo obstajala nevarnost težkih mednarodnih motenj, ki se bodo le še pojačile, če se vsaj znatnejši del prostovoljcev ne umakne iz španije.

Londonski odbor se je naravno bavil s tem programom, toda težave, na katere je pri tem naletel, so skoraj onemogočile njegovo akcijo, tako da je postal potreben sporazum med tremi najbolj prizanimi veljelahmi, na podlagi katerega naj bi se vse težave odpravile. Obe vladi sta mnenja, da bi morala sklenitev takega sporazuma pomeniti bistveni element evropskih in prijateljskih razgovorov, na katere zato vabita italijansko vlado. Čeprav francoska in angleška vlada želita, da bi ostale v veljavi mednarodne obveznosti glede preskrbe španije z orožjem in ljudmi, se vendar zavedata, kako velike so težave za točno izpolnjevanje teh obveznosti, in kako velike se bodo, če se ne izdajo primerni ukrepi za stvarno izvajanje nevtralnostne politike. Francoska in angleška vlada vabita italijansko k razgovorom z namenom, da se čimprej sklene sporazum o ukroplih, ki

bi dovedli do dejanskega izvajanja take politike. Cim se bodo iz španije umaknili prostovoljci, bo dana možnost, da se obema španskima taboroma v določenem obsegu priznajo pravice vojskujočih se strank. Obe vladi se nadejajo, da se bodo lahko ti razgovori pričeli že v najkrajšem času.

Francija vztraja na umiku prostovoljcev

Pariz, 11. oktobra. Francoska vlada bo italijanski odgovor proučila na svoji jutranji seji in bo, kakor zatrjujejo dobro poučeni krogi, zavzela nasproti njemu povsem enako stališče kakor Anglija. Omenjeni krogi zatrjujejo, da italijanska vlada v svojem odgovoru na francosko-angelsko noto razgovorov načelno ni odklonila. Hkratu pa pravijo, da se francoska in angleška vlada nikoli nista izrecno izrazili proti Nemčiji, poslali pa sta svojo noto le Italiji, ker igra eno glavnih vlog v nevtralnostni politiki. Sicer so nekateri italijanski listi objavili vesti, da se baje z dovoljenjem francoske vlade pošljejo v republikansko španijo novi kontingenti prostovoljcev in vojnega gradiva, toda te vesti so pristojni činitelji v Parizu kategorično demantirali. V ostalem o francoski lojalnosti v zadostni meri priča izjava, ki sta jih dala polkovnik Lond in admiral van Dulm, ki sta vodila mednarodno kontrolo na francosko-španski meji. Nasprotno pa bi lahko francoska vlada dokazala vse italijanske prekrške londonskega nevtralnostnega sporazuma. Glede na to opozarjajo poučeni krogi, da so resnične vesti mednarodnega tiska, po katerih so prav te dni 5.000 tujih prostovoljcev prepeljali iz Ceute v Algeciras.

Francoska vlada vztraja na umiku prostovoljcev iz španije, ki bi ojačene španske nacionaliste na strateško tako pomembnem položaju Pirenejskega polotoka, pomenilo vedno večjo nevarnost za francosko suverenost in svobodno francoske pomorske zveze med južno francosko obalo in francosko severno Afriko. Ne glede na italijanski odgovor pa se stališče francoskih odgovornih krogov ni nič spremenilo. Noben razsodni politik ne more računati s tem, da bi Pariz in London skušala najti kakšno sumljivo proceduro. Vse, kar Francija in Anglija želita, je to, da se dejansko izvaja nevtralnostno načelo, nakar bi se prav zlahka dosegli povoljni rezultati tudi glede ureditve španskega problema.

V Londonu položaj skrbno proučujejo

London, 11. oktobra AA. Angleška vlada je bila že včeraj opoldne natanko poučena o italijanskem odgovoru. Zaenkrat o italijanskem odgovoru v Foreign Officeu še ni nikake odločitve. Odgovorni činitelji nameravajo noto predvsem podrobno proučiti in se nato domeniti s pariškimi državniki, da bi Francija in Anglija zavzeli skupno stališče.

Londonski diplomatski krogi obžalujejo, da Italija ni sprejela angleško-francoskega vabila. Vsekakor pa je težko napovedati, kako se bo nadalje razvijalo vprašanje glede nevtralnosti napram španiji, kajti po italijanski odklonitvi ni najti nikake stvarne možnosti za dejansko izvajanje nevtralnostnih načel. Položaj je postal sprito tega le še nejasnejši. Zato pa je povsem naravno, da bodo sklepi, ki jih bosta ta teden sprejeli angleška in francoska vlada, izredno dalekosežni in pomembni.

Stališče Rima

Rim, 11. oktobra. »Giornale d'Italia« je objavil daljši članek Virginija Gajda, v katerem uvodoma opozarja na italijanski odgovor, ki je bil včeraj izročen Franciji in Angliji. Gajda pravi, da Italija po realističnem duhu svoje politike želi usmeriti razpravo o španskih vprašanjih tako, da bo mogoča rešitev celokupnega problema, ki je nastal glede na nevtralnostno politiko. Italija si želi sodelovanje na široki osnovi. Italija je s svojim dosedanjim postopanjem, ki je bilo vsem v skladu z omenjenim načelom, že znatno popustila napram drugim in tako prispevala k dosedanjim splošnim naprom za ostanitev zanesljivejšega reda v Evropi. Zeleti bi bilo, pravi Gajda, da v Parizu in Londonu resno prouče vse opazke in pripombe v italijanski noti. Osvobodbe naj se prilika, ki ga nanje izvajajo neki krogi, ki si prizadevajo ohraniti sedanjí ma javni evropski položaj in vse zlo razdvojenosti.

Položaj je zelo resen

Bruselj, 11. oktobra. Na zasedanju belgijskega socialističnega kongresa je govoril tudi belgijski zunanji minister Spaak o stališču belgijske vlade glede vseh najvažnejših mednarodnih problemov. Minister od vsega početka je izrazil trdno, mirno, ljubežno voljo belgijskega naroda, da živi v dobrih

odnošjih z vsemi sosedmi. Belgija ostane zvesta Društvu narodov in sprejetim obveznostim, kajti vsaka država mora slediti na trdnih materialnih in moralnih osnovah. Če bi nastala kakšna nova nevarnost, je potrebno, da javnost prav tako kakor 1914 vé, da je vlada storila vse, da bi se vojni izognila.

Nato je poudaril, da mora vlada voditi tako zunanjo politiko, ki jo bodo odobrili vsi Belgijci. Kar se tiče španije, je dejal: Ta problem je treba postaviti v okvir mednarodnega političnega položaja. Na žalost

ni velikega demokratskega bloka. Španski problem pa na drugi strani ni tako enostaven, da bi se lahko rešil z vplivom ene ali druge države. Že od početka državljanske vojne v španiji je nastala nevarnost, da se ta državljanska vojna razširi in spremeni v novo svetovno vojno. Da bi se to preprečilo, se izvaja nevtralnostna politika. Ta politika pa doslej ni dala pričakovanih uspehov, ker sprejete obveznosti niso bile izvajane in spoštovane. Zaradi tega je nastal zelo resen položaj, tako za velike kakor za male države.

London, 11. oktobra AA. (Havas). V govoru, ki ga je imel včeraj na kongresu konservativne stranke, je premier Chamberlain posebej poudaril pomen Rooseveltovega govora, katerega je Velika Britanija sprejela odprtega srca. Prepričan je, da bodo tudi Zedinjene države Severne Amerike zastopane na konferenci devetih sil. Glede španije je izrazil nado, da bodo v kratkem mogoči novi razgovori, da bi se tako oživela politika nevmešavanja. Se vedno upa, da bo italijanski odgovor v tem vprašanju ugoden. Pot za razgovore v tem duhu je bila odprta že z znano izmenjavo pism med njim in Mussolinijem. Glede oboroževanja je izjavil, da se ne sme niti za hip ustaviti in da se mora celo vršiti z vso naglico. Ko bo naša suhozemna armada popolnoma opremljena, bo povsem odgovarjala modernim potrebam. Naša mornarica ima sedaj nove ladje v gradnji, povečano pa je tudi njeno osebje. Tudi aviacija se aktivno veča, tako da je samo v Angliji v poslednjih dveh letih število letal najmanj trikrat večje. Svoj govor je Chamberlain zaključil z ugotovitvijo, da se je industrijska proizvodnja v teku prvih šestih mesecev tega leta povečala za 50% v primeri z isto dobo leta 1931. Ni nobenih znakov, da bi se ta napredek ustavil.

Rim hoče zmago generala Franca za vsako ceno

Italija se ne bo pogajala prej, predno Franco ne izvojuje odločilne zmage

Pariz, 11. oktobra br. Odklonilni odgovor na francosko angleško noto glede umika tujih prostovoljcev tolačijo v Parizu in Londonu za znak, da hoče Italija na vsak način pripomoči generalu Francu do odločilne zmage, predno se prično konkretna pogajanja glede španije. Današnji Mussolinijev članek v milanskem »Popolo d'Italia« in razni drugi dogodki dajo sklepati, da bo Italija odprto stopila na stran generala Franca, če bi Francija izpolnila svojo grožnjo in odprla špansko mejo na Pirenejih. Današnji »Figaro« objavlja v zvezi s tem poročilo svojega posebnega dopisnika iz Rima, ki pravi med drugim: Lahko se reče, da je Italija dejansko že odgovorila na angleško-francosko noto negativno. Francoska grožnja z otvoritvijo pirenejske meje je za Italijo brez pomena, ker so v Rimu prepričani, da bo zmaga generala Franca prehitela zalaganje Valencije, ki bi se začelo z otvoritvijo francosko-španske meje. Treba je nadalje opozoriti, da je Italija trdno odločena, da gre v španiji do kraja, kar se da sklepati zlasti po pripravah, ki jih v tem po-

gledu vrši. Pojava najnovejših tipov italijanskih letal v španiji, govorice o odhodu Mussolinijevoga sina Bruna v španijo, velike vojaške priprave v italijanskih lukah, posebno v Spezziji in Napoliju, vse to dokazuje, da se Italija pripravlja na povsem odkrito intervencijo v španiji s polno zavestjo, da ne bo to izzvalo nobene reakcije s strani drugih držav.

Italijanske izgube v španiji

Rim, 11. oktobra b. Dasi niso bile v zadnjem času objavljene nikake uradne številke o italijanskih ranjenih in izgubah v španiji, se vendar na splošno ceni število italijanskih ranjenih, ki so se vrnili v domovino, na okoli 7000. Približno enako je število obolelih, ki so se prav tako morali vrniti domov. Ako pristajemo k tem podatkom onih 226 italijanskih bojnikov, ki so po uradnem poročilu padli v španiji do 20. septembra, ko je bila objavljena poslednja statistika, znaša skupno število onemoglih, ranjenih in mrtvih Italijanov okoli 15.000.

Japonci ploskajo Mussoliniju

Italijanska taktika jim silno prija

Rim, 11. oktobra AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše, da je nedavni članek o ekspanziji fašizma, ki je bil objavljen v milanskem »Popolo d'Italia«, nastel na zelo ugoden sprejem na Japonskem. V Tokiju z zadovoljstvom poudarjajo, da je Italija v resnih trenutkih mednarodnih držav vselej kazala razumevanje napram Japoncem, proti kateri se dviga brezobzirna akcija, ki jo boljševezem izvaja na Kitajskem. Vzponedno s tem japonskim odmevom je tudi nemška vlada s simpatijo sprejela na znanje stališče, ki ga ima italijan-

ska vlada v španskem vprašanju. Kakor je bilo že včeraj sporočeno v noti diplomatskega urednika agencije Stefani, se Italija ne bo udeležila onih sestankov in konferenc, na katere bi bila pozvana sama, brez sodelovanja nemške vlade. Politika Versaja gre za to, da bi ustvarila v evropski politiki monopol in da preze države, ki imajo v civilizacijskem življenju Evrope važne naloge. Toda zgodovineke ma nifestacije v Berlinu so jasno poudarile nesporno važnost, ki gre Italiji in Nemčiji v sru Evropa.

Kitajsko vojno posejilo

Sanghaj, 11. oktobra. Nedavno razpisano kitajsko vojno posejilo v višini 500 milijonov kitajskih dolarjev je po poročilih kitajskih listov podpisano preko polovice. Trgovci v Sanghaju so sklenili v četrtek v proslavo kitajskega narodnega praznika podpisati 20 milijonov dolarjev.

Japonci uporabljajo strupene pline

London, 11. oktobra AA. (Reuter) Kitajsko poslanstvo je izdalo uradno obvestilo zunanega ministra svoje vlade, ki med drugim pravi, da so japonske čete na odseku Lotjen-Liuhuan uporabljale strupene pline, od katerih je umrlo veliko ljudi.

Nova japonska ofenziva

Peking, 11. oktobra v. Včeraj popoldne so Japonci vzdolž železniške proge Peking-Hankav pričeli z novo ofenzivo proti kitajskim postojankam. Fronta je dolga nad 90 milj. Menijo, da stoji v borbi na kitajski strani 20 divizij.

Nesoglasja v japonski vladi

Tokio, 11. oktobra b. Na včerajšnji seji vlade je bil v celoti imenovan nov obrambni svet. Ob enem se doznavo, da namerava princ Konoje pritegniti k sodelovanju v vrhovnem posvetovalnem odboru generala Arakija in Oba, admirala Suetsuga in predsednika južnomandžurske železnice Matcuoka, da bi tako okrepil položaj svoje vlade. V poučenih krogih zatrjujejo, da se je predsednik vlade Konoje odločil za priključitev teh osebnosti zaradi nasprotij, ki so se pojavila v japonskem kabinetu.

Starhemberg redivivus

Dunaj, 9. oktobra. b. Tu so se razširile govorice, da se želi knez Starhemberg spet povrtni v politično življenje. Baje namerava nekdanje skupine svojih pristašev v »Heimatschutz« pripeljati v Schussniggovo domovinsko fronto. S tem namenom bo 20. t. m. spregovoril pred svojimi bivšimi pristaši v Linzu.

Politični obzornik

Klerikalni „Slovak“ in Hitlerjev organ

Hitlerjev organ »Völkischer Beobachter« se zanima, kajpak, ker mrzi Češkoslovaško, tudi za Slovake in zvesto beleži vse, kar kaže na to, da se Slovaki »bunijo« proti Čehom. Preteklo nedeljo je z največjo slastjo pograbil to-le vest klerikalnega »Slovak«, glasila patra Andreja Hlinke: »Češkoslovaška vlada predloži parlamentu v jesenskem zasedanju novelo k jezikovnemu zakonu, ki ima namen, da pod plaščem navidez nedolžnih odredb potisne slovaški jezik na stopnjo škromnega narečja.« S prav posebnim užikom pa list beleži »Slovakovo« trditve, da »slovaški državljani ne poznajo češkoslovaški jezik« in da »v državi obstaja samo češki jezik in od tega popolnoma drugačni in samostojni slovaški jezik.« Te »Slovakove« trditve »Völkischer Beobachter« seve po svoje komentira. Pri bližnjem tako, kakor »Slovak«, piše tudi »Slovenec«, zato se ne bomo nič čudili, ako bomo nekoga lepega dne našli v Hitlerjevem organu citate iz »Slovenčevih« državnopravnih in jezikovnih razglabljanj, komentiranih z nemškorojnovskega stališča.

Največje in najpomembnejše delo v zgodovini

Beograjska »Jugoslovenska straža« v uvodniku »Ustvarjajoči nacionalizem je moč države« piše: »Za nas nacionaliste je največje, najpomembnejše in najpomembnejše delo v zgodovini jugoslovenskega naroda, ne od 1. decembra 1918, marveč se iz časov Dušana Silnega, Tomislava, Strossmayerja, Njegoša in Karagjorgija akti tvorca močnega Jugoslavije Aleksandra Nemirnega, ki je državi dal eno ime in našemu uedinjenemu narodu eno zastavo, ta akt genialnosti, velike modrosti, državniške neustrašivosti, velikega junaštva in požrtvovalnosti je za nas potokaz, zvezda vodnica in vodič, ki nam daje pobudo za nadaljnje napore in žrtve. Toda zdi se, da to veliko delo ni našlo povsod potrebnega razumevanja. Mi nacionalisti razumemo ta akt v vsej njegovi veličini, zato se ne delimo ne po veri, ne po plemenu, marveč se ravnamo po gestu »brat je mlo, koje vere bio«... Vsi nacionalno zavedni Jugoslovenci so enodušno in z oduševljenjem sprejeli eno ime in eno zastavo, zato se tudi vsi s ponosom imenujejo Jugoslovenci in nič drugega, kakor Jugoslovenci... In tisoč in tisoč teh jugoslovenskih borcev stoji neustrašno na braniku krvavih naših pridobitev in budno pazijo na vsako kretinjo naših sovražnikov in pokvarjenec in bodo vsakomur, ki bi se drznil motiti harmonijo jugoslovenskega edinstva, zaklicali: »Stoj, tu smo mi! Tu smo jugoslovenski nacionalisti, pripravljene in vse, kadar je v nevarnosti čast in svoboda domovine! Samo preko naših mrtvih trupel se more porušiti ono, kar nam je nesmrtni kralj Aleksander po svoji mučeniški smrti v Maršellu zapustil z naročilom, da naj čuvamo Jugoslavijo!«

Kaj so bosanski muslimani?

Nedavno tega so v Bugojnu v Bosni slovesno blagoslovili zastave krajevskih organizacij hrvatske seljačke stranke. Te svečanosti se je udeležil tudi dr. Krunoslav Bego, ki je nato o tej prireditvi napisal posebno poročilo v splitskem dnevniku »Novo doba«. V tem poročilu je dr. Bego poudarjal, da se je za slavnostno udeležilo tudi mnogo muslimanov in je iz tega dejstva zaključil, da so vsi od prvega do zadnjega Hrvat. Na to trditve reagira Mahmud Robović v »Jugoslav. pošti« in pravi: Takoj drugo nedeljo po oni hrvatski prireditvi je imelo v Bugojnu koncert srbsko muslimansko društvo »Gajret«, ki ima samo v Bosni in Hercegovini 50.000 članov. Hrvatska prireditve je bila brezplačna, koncert »Gajreta« je bil proti vstopnici. Kljub temu se ga je udeležilo 3000 muslimanov in muslimank. Ugotavljač to, Mahmud Robović nadaljuje: Mi dobro vemo, kaj so nam bili naši predniki, pa smo vendarle iz ljubezni do skupne države in na zgodovinski poziv Viteškega kralja Aleksandra sprejeli misel državnega in narodnega edinstva in smo ponosni, da smo Jugoslovenci, ker smatramo, da smo našli najboljšo pot, na kateri bomo lahko služili interesom domovine, izpolnili oporoko velikega kralja Ujedinitelja in pripravili srečno vladavino punčici našega očesa, mlademu kralju Petru II. Zalostne zmote dr. Bega in stoterih sličnih Begov, ki nas zopet kličejo na pola bratskih sporov in preprirov, nas ne bodo spravile s te prave in za ves narod in njegovo srečno bodočnost spasonosne poti, na kateri bomo videli, tako nam sreče, na pravem mestu tudi predstavnike naše jugoslovenske Dalmacije.«

Naši muslimani so torej Jugoslovenci in samo Jugoslovenci!

Borzna poročila.

Inozemske borze
Curih, 11. oktobra. Beograd 10. Pariz 14.10. London 21.52. New York 434.375. Bruselj 73.20. Milan 22.90. Amsterdam 240.20. Berlin 174.50. Dunaj 80.30 do 81.90. Praga 15.20. Varšava 82.20. Bukarešta 32.5.

ne uspehe. Poleg nje bodo peli gg. Ba
vec, Primčič, Betetto, Kolacio, Gorski
dame Kogejeva in Golobova.

DNEVNE VESTI

— Francoski poslanik grof Dampierre od-potaval iz Beograda. Svoji je odpotoval iz Beograda v Pariz dotedaj francoski po-slanik na našem dvoru grof Robert Dam-pierre, ki je postal francoski poslanik v Ka-nadi. V Beogradu je bil skoraj tri leta. S svojo soporo, ugodno francosko pesnico, je prepotoval skoraj vso našo državo in pro-duciral naše razmere. Njegovo slovo od Beo-grada je bilo zelo prijetno.

— Zdravniški kongres. V Novem Sadu je bil večer svetovno odprtjen 18. kongres Jugoslovenskega zdravniškega društva. Za predsednika je bil izvoljen dr. Ivan Matko iz Ljubljane. Svečani otvoritvi je prisostvo-val tudi zastopnik bolgarskih zdravnikov dr. Nečev, ki je v lepem govoru pozdravil kon-gres in mu želel mnogo uspehov. Naglasil je poslanstvo zdravniškega stanu, češ, da zahteva pravi zdravniški poklic, da je zdrav-nik obenem socialen reformator. Zda je vse človeštvo težko bolno. Ubija ga bolj moralna nego gmohtna kriza in to je najhu-ja bolezen. Govoril je tudi zastopnik mini-strstva socialne politike in narodnega zdrav-ja, načelnik za sanitarno službo dr. Klisič, ki je izjavil, da 85% naših bolnic ne odgo-varja svojemu namenu. Od 18.280 postelj v naših javnih bolnicah imamo letno nad dve tretjini neizkoriščenih, ker bolni ljud-je ne morejo hoditi v bolnice. Treba je opusti-ti sistem malih bolnic in se odločiti za ve-liko centralno bolnico. V ministru socialne politike in narodnega zdravja je že pri-pravljen nov osnutek zakona o bolnicah, po katerem dobimo nov kader zdravnikov specializiranih ter nove moderne bolnice v vseh večjih mestih države. Male bolnice bi se izpremenile potem v zasebne bolnice.

NO SLOGA
TEL. 2730

»HČI SAMURAJA«
Prvi veliki nemško-japonski film v režiji znanega tvorca alpinističnih filmov dr. Arnolda Franeka.
Setsuko Hara Isamu Kosugi

MATICA
TEL. 2124
Nova pota slavnega pevca in divnih pesmi Louis Gravelle-ja v vellefilmu

PESEMI OBTOZUJE
Hanna Waag Gina Falkenberg

UNION
TEL. 2221
Duhovito zabavno filmsko delo

DRAGOCENI POLJUB
v glavnih vlogah Liane Haid, Ivan Petrovič, Hans Moser, Theo Lingner, Heinz Rühmann.
Glasba: Robert Stolz.
Danes predstava samo ob 16. uri, obe večerni predstavi odpadeta vsled kon-certa

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

— Zborovanje brezposelnih učiteljev in učiteljic. Večera so zborovali v Zagrebu brezposelni učitelji in učiteljice. Zborova-nje so se udeležili tudi delegati iz Ljublja-ne in Maribora, ki so informirali svoje to-varšice o položaju brezposelnih učiteljev in učiteljic v Sloveniji ter naglašali svoje uspe-he v borbi za namestitve.

— Večerni trgovski tečaj na Christoforov-m učnem zavodu. Ljubljana, Domobranska c. št. 15, prične 7. oktobra (književnost, raču-narstvo, pisarniška dela, korespondenca, nemščina, stenografija, strojepisje). Vpis-o-vanje še ves teden dopoldne, popoldne, zvečer od 8. ure. Brezplačni prospekti!

— Nov odrednik v Mariboru. V imenik-advokatov s sedežem v Mariboru je bil vpisan g. Franjo Cvetko.

— Gradnja banske palače v Splitu. Banska uprava v Splitu je najela pri Dr-žavni hipotekarni banki v Splitu 10 mi-lionov din posojila za zgraditev banske palače, ki bo stala na zapadni obali. Zgra-jeni bosta dve poslopji, prvo po petnad-estopetno in v njem bodo vsi oddelki ban-ske uprave, drugo manjšo bo pa za bano-vo stanovanje in za zasedanje banovin-skega sveta. Stroški za večjo poslopje bo-do znašali 13.000.000 din za manjšo pa 2.300.000 dinarjev.

— »Slovenec« zopet pred »Službenim li-tom«. Nič ne pomaga »Slovenec« dolečno koraka pred »Službenim listom«, pred urad-nim glasom banske uprave. Za v petek 8. t. m. je objavil »Slovenec« vest o imeno-vanju in premeščitvah v državni in bano-vinski službi. »Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine, ki priobčuje te izpremembe v staležu državnih in banovin-skih uslužbencev, da je izšel šele danes. Radovedni smo kako pridejo uradne vesti tako hitro v »Slovenec« uredništvo?

— Za mrtve proglašeni. Okrožno sodišče v Ljubljani je uveljavilo postopanje, da se proglašajo za mrtve sluga z Viča Franc So-je, železniški čuvaj iz Most Ivan Kranjec, Ignac Škerlj iz Kloč, Frančiška Pečar iz Zgornjega Kaslja, Lovren Petaj iz Spod. Pirnič, ključavničarjev sin Jakob Erjavc iz Iga, Janez Ponikvar iz Staj in posestnik iz Selskega Franc Obreza.

— Živalske kužne bolezni v dravski ba-novini. Po stanju z dne 25. septembra je bila v dravski banovini svinjska kuga na 150 dvorcih, svinjska rdečica na 70, kuga čebelnje zalege na 31, steklina na 3, garji na 2, vranični prisad, tuberkuloza in pu-rušinska koletka pa vsaka na 1.

— Filmska igralka Gita Alpar v Zagrebu. Znan filmska in operna pevka in igralka Gita Alpar je prispela večeraj v Zagreb, kjer priredi danes koncert. Proti odhodu na veliko turnejo v Ameriko se je odločila še za en nastop v Zagrebu, kjer jo bo spremljal na klavirju dirigent Lovro Mata-čić. Po turneji v Ameriki odpotuje v Holly-wood, kjer bo igrala glavno vlogo v novem filmu.

— Tujsko prometna sekcija SEA (Slo-venske esperantske zveze) sporoča vsem tujsko prometnim društvom, ustanovam in podjetjem, da morajo poslati vse gradivo za tujsko prometni album »Slovenija-biser Jugoslavije« najkasneje do 14. t. m., ker se na eventualne kasnejše želje ne bo moglo ozirati. Tujsko prom. sekcija SEA.

— Zagrebška telefonska centrala bo raz-širjena. Tudi zagrebška avtomatična tele-fonska centrala je bila že nujno potrebna razširitve kakor je ljubljanska. V Zagrebu so pa v takih primerih vedno pred nami

in če kaj potrebujemo dobe prej, kakor mi. Tako je tudi z avtomatično telefonsko cen-tralo v Zagrebu, ki bo razširjena. Stroški bodo znašali 6.200.000 din. Dela so se že pričela in uveden bo petostopenjski sistem.

— Vodja ekspedicije na Mount Everest v Zagrebu. Na povabilo Angleškega dru-štva za stike z drugimi državami priredi znani raziskovalec in vodja zadnjih treh ekspedicij na Mount Everest Hugh Rut-tledge v oktobru in novembru v srednji in južni Evropi več zanimivih predavanj. V Zagreb prispe v nedeljo 17. t. m. in v po-nedeljek zvečer bo predaval o poskusih na-skoka Mount Everest. Predavanje bo spremljal film v barvah in mnogi diapoziti-po po fotografijah, ki jih je napravil Rut-tledge sam. Iz Zagreba odpotuje Rutledge v Beograd, Sofijo, Bukaresto in Budimpe-što. Kaj še bi SPD poskušalo pridobiti alav-nega angleškega raziskovalca in planinca za predavanje tudi v Ljubljani? Saj bo najbrž itak potoval skozi Ljubljano v Za-greb, pa bi se morda ustavil pri nas, če bi ga naprosili.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo precej oblačno, v splošnem stalno vre-me. Večera je deževalo v Ljubljani. Sara-jevu in Skoplju. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 22, v Splitu 21, v Beo-gradu 18, v Mariboru in Zagrebu 16, v Ljubljani 15,4, v Sarajevu 13. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,8, temperatura je znašala 8,4.

— Dvojni roparski umor. Sodišče v Kra-pini je prejelo v četrtek obdobje, da je bila v bližnji vasi Radoboj najdena umorjena kmetica Antonija Šihar in da je osumljen umora njen mož Janko. Sodna komisija je našla Šiharjevo na tleh mrtvo. Imela je razmesarjeno glavo, kraj nje je pa ležal samokres, možki klubok in razbita kuhinjska svetilka. Toda v drugi hiši, kjer je stanoval Janko Šihar z ženo, so našli v spalnici na tleh Šiharja tudi z razbito gla-vo. Gre torej za dvojni roparski umor. Po hiši je bilo vse razmetano. Ljube pri-povedujejo, da se je Janko Šihar rad hvalil, da ima precej denarja. Nedavno je kupil lečo posvetilo in dal 20.000 arc.

— Prijatelja je ustrelil. Pod tem naslo-vo smo v soboto poročali, da je v zagreb-ski bolnici umrl kmet Milan Očvareček iz vasi Zutinea pri Krapini, ki ga je v prepri-pu ustrelil Slavko Dolničar, e kateren eta bila baje prej dobil prijatelja. V našem uredništvu se je pa davi zgledil g. Slavko Dolničar, ki je povedal, da nista bila z Očvarečkom nikoli prijatelja in da ga je ustrelil le v silobranu. Očvareček je bil namreč nedavno odpuščen iz službe pri podjetju, kjer je Dolničar delovodja in bil je prepri-čan, da je tega kriv Dolničar. Zato ga je začel sovražiti. V četrtek zvečer je Dolni-čar stopil v neko gostilno na večerjo in tam je se sedel Očvareček. Komaj je Dolni-čar sedel, že je Očvareček planil po konci, potegnil iz zepa nož in napadel Dolničarja. Ta je v silobranu potegnil samokres in naj-prej trikrat ustrelil v znak. To pa Očvareč-ka ni iztrežilo. Nasprotno, ves divji se je pognal nad Dolničarja in če bi slednji ne rabil orožja, bi ga bil gotovo zaklal. V silobranu je Dolničar sprožil in Očvareček se je težko ranjen zgrudil. Orožniki so Dol-ničarja prijeli in zasiljali, a ker so vse pri-če izpovedale, da je ravnal v silobranu, so ga takoj po zaslišanju izpustili.

— Z nožem v treh. Večera so v bolnico prepeljali 23-letnega delavca Andreja Ja-kolina iz Podgrada pri Zalogu. Bil je v družbi fantov, ki so zšli v prepri in nekdo ga je sunil z nožem v trebuh ter ga hu-do ranil. Jakolinovo stanje je resno.

Iz Ljubljane

— Včerajšnja nedelja je bila tretja je-senska, ki je bila kolikor toliko solčna in mešana so dobro izrabili vreme za izlete, kljub spremembam vneznega reda. Vendar pa je bilo živahno tudi v mestu in nabira-lu akcija Branibora je dosegla precej lep uspeh. Dobro so bili obiskani tudi kinema-tografi in gledališča.

— V Ljubljani od 1. do 7. t. m. Berce Elizabeta, roj. Perko, 79 let, zasebnica, Binder Karol, 50 let, mizarski mojster, Merlak Marija, 47 let, zasebnica, Arberšek Marija, 38 let, žena lesnega tr-govca, Čmiljevski Vladimir, 42 let, dela-vec, Završnik Karol, 73 let, šofski upravi-telj v p., Kranj, Trošt Ivo, 72 let, šolski upravitelj v p., Lipovšek Ivan, 77 let, urad-nik drž. žel. v p., Potrebujec Ivan, 57 let, delavec, Rak Boleslav, 15 let, dijak, Ber-toncelj Antonija, 34 let, služkinja, Drav-lje, Vencals Ivan 44 let, trg. potnik, La-pajne Elizabeta, roj. Lazar, 74 let, vdova pošt. kontrolorja, Brancelj Jožef, 7 me-secev, sin delavca, Črna vas, Škerjan Ma-rija, roj. Merhar, 72 let, delavka tob. to-varne, Jereb Ana, roj. Bitenc, 33 let, žena kurjača, Štepanja vas, Gmajna. V Ljub-ljanski bolnici so umrli: Baraga Franc, 52 let, dminar, Boštanjka vas pri Grosup-ljem, Oblak Ivan, 1 leto, sin delavca, Pla-nina, obč. Boštanj pri Krškem. Kirchner Anton, prodajalec sadja, Celar Zofija, 17 let, hči vpok. orožnika, Mirna pri Novem mestu, Briški Anton, 74 let, kajzar, žaga 3, obč. Fara pri Kočevju, Cerh Ivana, 24 let, poljska dminarica, Borovnica pri Ljub-ljani, Kuhar Terezija, 63 let, kuharica, Veršnik Franc, 62 let, rudar v p., Nova štifta, srez Gornji grad, Ertl Ljudmila, 16 let, hči zidar. polirja, Repič Roza, 49 let, kuharica, Skodlič Apolonija, roj. Tavčar, 45 let, žena čevljarja, Udovč Jože, 33 let, kočar, Dole, srez Krško, Kovačič Marija, 6 mesecev, hči dminarja, Židmarice, obč. Vel. Lašče, Rozman Anton, 6 let, sin služ-kinje, Skruševac, obč. Mokronog, Zaveršek Viljem, 4 leta, sin trgovca, Lož, obč. Stari trg, Jenko Marija, 46 let, žena delavca, Koseze, Bec Marija, 64 let, žena kočarja, Kij, obč. St. Janž pri Krškem, Črbačik Anton, 6 let, sin delavca, Trboje obč. Smle-dnik.

— V Esperantsko društvo »Zelena zvezd-a« vabi vse, ki se zanimajo za mednarodni je-zik esperanto, da se udeležijo tečajev, ki jih prireja vsak terek in petek od 19.45 do 20.45 na učiteljsku (moški oddelke). Ter vsak četrtek od 20.40 do 22 na realki. Uče-ti se esperanta, da se boote lahko sporazu-mevali z esperantski vsega sveta!

— Kino Union sporoča svojim obiskov-alcem, da je klubok »Marie Stuart« za-dela izkaznica s serijo št. 22 in 23.

— V Udeležite se avtomobusnega izleta v Trst dne 10. okt., 24. in 25. okt. in 30. okt. do 1. nov. Prijave sprejema Izletna pisar-na M. Okorn, Ljubljana hotel Slon, tele-fon 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

Postani in ostani član Vodenikove družbe!

Iz Ptuja

— Velik uspeh Trboveljskih slavikov. V ponedeljek so priredili Trboveljski slaviki v Ptuj koncert, za katerega je vladalo veliko zanimanje. Velika dvorana v Dr-žavstvenem domu že dolgo ni bila tako polna kakor to pot. Dvorana je bila zasedena, do zadnjega potička, mnogo pa jih je odšlo, ker niso dobili vstopnic. Petje primarnih slavikov je vse slišalo in so šli obiskati na hvalo. Več pesmic so morali ponoviti. Do-bre družine so vzele mlade pevce na pre-nočišče in pogostitve.

— Sport. V nedeljo se je na igrišču SK Drave odigrala tekma med SK Dravo in SK Ptuj, ki pa ni končala na sportni na-čin. Med obema kluboma vladajo že delj časa razprtije in na igrišču pride včasih celo do dejanskega spopada. Tako je tudi zadnje nedeljo končala tekma s tem, da so morali igralca Horvata Franca z dvakrat prelomljeno nogo prepeljati v bolni-co. Sodnik je moral igro prekiniti. Želeli bi, da bi do takih incidentov ne prišlo več.

Iz Maribora

— Maribor manifestira za Korotana. Včerajšnja nedelja je bila v Mariboru v znamenju 17letnice korotanskega plebiscita. Obmejni in zavedni Maribor je dostojno obudil spomin na zgodovinski dan, ki je bil za naš Korotan tako usoden. Vsa dru-štva z Branimorom in Klubom korotških Slovencev na čelu so priredili večerjo do-polne v Narodnem domu manifestacijsko zborovanje, ki se ga je udeležilo velika množica ljudi. Spored so tvorili spomin-ski govor, pevke in deklamacijske toč-ke. Program proslave 17letnice korotškega plebiscita je bil taban in se je zborovalcev globoko dotaknil. Po zborovanju je bila v franciškanski cerkvi služba božja za padle korotške borce. Po mestu so pro-dajali spominke znake.

— 60letnica direktorja Gilberta. V Mariboru je skromno in neopazeno slavil dne 60letnico svojega življenja ravnatelj advokatske pisarne dr. Stajnka, g. Dragotin Gilbert. Jubilej je moč kremenitga značaja, pravega narodnjstva in ljubeznivosti. Zato pa ima tudi toliko prijateljev, ki mu ob 60letnici vsi iz srca kičejo na mnoga leta. Tem čestitkam in željam se pridružujemo tudi mi.

— Gledališče. V tokor ob 20. ponove za-bavno odsko delo »Najboljša ideja tete Olga«. Predstava je za red A.

— Na ženo je streljal. V mariborsko bolnico so prepeljali Elizabeto Osterle iz Kanije pri St. Hju, ki jo je mož v prepri-ustrelil z lovsko puško. Žena ima v hrbu 9 šiber, ki so ji penile pljuča. Zdravniki nimajo dosti upanja, da bi ji rešili živ-ljenje.

— Dan malih živali. Večera je priredi-lo Društvo za varstvo živali v Mariboru lep spoved malih živali skozi mesto. Spreved je zbudil mnogo zanimanja. Na-men tega je zainteresirati javnost za uboge živalice.

Iz Zagorja

— Dva prerana groba. V četrtek so do-bili svoji Pintarjeve družine iz Potoške va-si brzojavno sporočilo, da je v rantski bol-nici nenadoma umrl najstarejši sin Pintar Franc, ki je bil zaposlen v rudniku v Rta-nju. Star je bil šele 35 let ter je v najlep-si moški dobi zapustil ženo Franciko in tri neposkrbljene otroke. V Rtanju je delal že 11 let, poprej pa 2 leta v Franciji. O vzroku smrti trenutno še nimamo poročil, skoro gotovo pa je umrl na posledica na-pornega dela, če se ni morda celo smrtno ponesrečil. — Po daljši zahtni bolezni pa je v petek okrog polnoči umrl v Slamerjevem sanatoriju v Ljubljani komaj 32 let stari Jože Kovač iz Zagorja, trgovski po-močnik v rudniškem konzumu v Laškem. Skušali so mu rešiti življenje z operacijo, katere pa ni prestal. Bil je na glasu iz-redno prikupega mladeniča, ki je podpiral svoje starše in se v Laškem udeležoval pri pevskem zboru »Humc« in e posebo no vnuo tudi pri sokolskem društvu. Njegova prerana smrt je močno pretresla številne njegove znanee in prijatelje, ki so ga v ve-likem številu spremlili na zadnji poti na za-gorsko pokopališče v nedeljo popoldne. Pred hišo in pozneje v cerkvi ter na pokopališču mu je pevski zbor »Loški glas« za-pel ganljive žalostinke. V dolgem sprevo-du je igrala rudniška godba, za rudniško zastavo so nosili vence društva rudniških namestencev in pevškega društva »Humc«, ob grobu pa sta se v imenu teh dveh po-slovlila govornika od prerana umrlega lo-variša. Rodbinam prerano umrlih izreka-mo toplo sožalje!

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklic, izjave posebej Din 1, davek posebej
Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej
Najmanjši znesek 5 Din

Prilika
ugodnega nakupa trenčkotov, hubertusov, obleke, perila itd.
PREŠKER
Sv. Petra cesta 14.

KLISEJE

— Vse, ki se zanimajo za mednarodni je-zik esperanto, da se udeležijo tečajev, ki jih prireja vsak terek in petek od 19.45 do 20.45 na učiteljsku (moški oddelke). Ter vsak četrtek od 20.40 do 22 na realki. Uče-ti se esperanta, da se boote lahko sporazu-mevali z esperantski vsega sveta!

— Kino Union sporoča svojim obiskov-alcem, da je klubok »Marie Stuart« za-dela izkaznica s serijo št. 22 in 23.

— V Udeležite se avtomobusnega izleta v Trst dne 10. okt., 24. in 25. okt. in 30. okt. do 1. nov. Prijave sprejema Izletna pisar-na M. Okorn, Ljubljana hotel Slon, tele-fon 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

Postani in ostani član Vodenikove družbe!

— Dva vloga in dva poskusa vloga so napravili v soboto v zgodnjih urah zaenkrat neznanji vlogilci v novi koloniji hiš v Za-gorju. Pri upokojenem steklarju Lipovšku Ivanu je zmanjkalo iz kuhinje: dva para hlač, spodnje hlače z nogavicami, gojzerice, karizast sukničji z zelenim ovratnikom, iz tretjega para hlač, katere so pa vrgli prof, je izgubila denarnica, tako da znaša škoda okrog 800 din. Vlomilec je tu odrinil sla-bo priprti kuhinjski oknici. Po nenavad-nem šumu v kuhinji zbujen jih je prepolil sam, že 74 let stari Lipovšek, ki pa je pre-dal nemalo strahu. Po tem obisku je sledil vlog v šrambo upokojenega Ravniharja. Vlomilec so odnesli šest steklenic malinov-ca, polno steklenico sladkega soka so pa

kar popili in se najbrž že jabolki. Posag-gli so še skozi okno in pobrali nekaj pa-rov klobas in zavitek evrovskega masla. Za-tem so prislonili lesto pri sosedu Godini. Tu pa jih je pregnala gospodinja, ki je vstala, da bi zamesila kruh. Zbežali so ta-ko naglo, da so pozabili prisloneno lesto in tri steklenice malinove. Sledovi težkih čevljev so bili vidni tudi v pesku pod šrambo pri Ovniku. Kaj jih je prepolilo tu, da niso vlomili, se ne ve, najbrž slaba vest. Že v zgodnjih jutrnjih urah so šli orožniki poizvedovati k cirkuškim ljudem, ki imajo svoje potujoče hišice pod tako zvani-m »ajmonthauzom«, toda dobili niso no-benih dokazov, da bi bili ti ljudje vlomili.

Osnutek državlanskega zakonika in zaštita žene gospodinje

Ljubljana, 11. oktobra
Naše društvo »Pravnik« proučuje osnu-tek državlanskega zakonika, ki bo veljal za vso državo. Da bo prišlo do popolne enotnosti zakonodaje v naši državi, bo tre-ba še mnogo dela. Nekatere spremembe, ki jih predlagajo naši pravniki v osnutku dr-žavlanskega zakonika, morajo zanimati tudi široko javnost. Ob tej priliki opozarja-mo predvsem gospodinje in zakonce na pomembno določilo, ki bi po njem bila zaštita gmohtna gospodinja in v mnogih primerih tudi rešena vsa družina bede in splošnega propadanja.

Predlagana sprememba je v okviru be-sedila (podčrtano), ki se glasi v celoti:
»a) Mož je upravičen in dolžan, da vodi ustrezno vrsti zakona, gospodinjstvo in celokupno življenje rodbine. On je zavezan svojo ženo svojim imovinskim razmeram primerno vzdrževati in jo ob vseh prilikah štiti.

b) Žena je upravičena in dolžna, da vodi po moževih smernicah gospodinjstvo rodbine. Ona je zavezana slediti možu na nje-govo prebivališče, mu pomagati po svojih močeh pri njegovem pridobivanju in ga svojim imovinskim razmeram primerno vzdrževati, ako bi postal mož nesposoben za pridobivanje in ne bi imel lastne imo-vine.

c) ... Mož more ženi odtegniti in ome-iti pravico gospodinjstva, ako se izkaže, da za gospodinjstvo ni sposobna ali da ga zanemarja.

Žena pa sme zahtevati, ako mož ne iz-polnjuje svoje vzdrževalne dolžnosti, da se ji izplačuje na njene roke za gospodinj-stvo ustrezni del moževih dohodkov. Če je mož stalno nameščen, sme sodišče na za-htevno ženo določiti, da mora službojalec določen znesek moževih dohodkov izplačevati na roke žene.

Kadar zadene ženo dolžnost vzdrževati moža popolnoma ali pretežno, določa ona skupno prebivališče in prehaia nanjo go-spodarstvo rodbine. Kadar je mož sam kriv svojega osiromašenja, dobi od žene le nuj-no vzdrževanje.

V vseh sporih iz tega paragrafa odloča sodišče v nepravdnem postopanju.

Ako stopijo v veljavo v reanici ti pred-pisi, bodo naše gospodinje dosegle, kar zahtevajo že dolga leta. Zaštita žene go-spodinje v gmohtnem pogledu je potrebna, kajti brez te zaštite si pogosto ne moremo tudi misliti zaštite družine. Nešteto družin propada v bedi, ker možje v največ pri-merih — zapijejo zaslužek že v začetku meseca ali pa celo vnaprej. Razlika je se-veda med redniki družine, ki ne skrbje pri-merno za družino, ker pri najboljši volji ne morejo zaradi nizkih plač.

Po veljavnih zakonskih predpisih lahko uveljavijo otroci zahtevo po vzdrževalni in nepravdnem postopku, žena se pa mora pravičati za vzdrževalnino, kar navedno traja delj časa in je zvezano z občutnimi stroški. Ako pa bo v novem državlanskem zakoniku sprejet predpis, da bo sodišče sklepalo o vzdrževalnini v nepravdnem po-stopku, bo odločitev padla mnogo hitreje in brez vsakih stroškov za stranko. Brez pomena tudi ni, da bo po novem predpisu moral možev delodajalec izplačevati dolo-čen znesek neposredno ženi, ki ji tako ne bo treba zahtevati izvršbe na moževe do-hodke; sodnik bo sam ukrenil vse potreb-no, da bo žena lahko prejela vzdrževal-nino brez vsakega zavlačevanja. Izvršbe pogosto nimajo uspeha, kar kažejo zlasti številne brezuspešne terjatve upnikov. Že zaradi tega je novi predpis izredno po-memben.

S samimi temi predpisi pa žene še se-veda niso dovolj pravno zaščitene. Še dolgo najbrž ne bo izpolnjena zahteva orga-niziranih gospodinj o razdelitvi presečka moževih dohodkov, glede na to, da ima

gospodinja tudi pravico zahtevati plačo za svoje delo, odnočno, da je njeno delo ena-kovredno moževim izdatkom za gospodinj-stvo. Nerazčisteni je še mnogo vprašanj, ki se tičejo odnosov zakoncev v pravnem pogledu, n. pr. zaštita eksistence žene go-spodinje za primer zakonske ločitve in moževe smrti. Rešitev vseh teh vprašanj zavisi od naziranja pravnikov o socialni ureditvi družine, od več ali manj moder-nega pojmovanja zakonodaje, v veliki meri pa tudi od zavesti in organizacije žen go-spodinj.

Iz Poljčan

— Iz občinske pisarne. Občinski urad razglasa, da je svinjska rdečica v dvor-cih Roberja Janeza v Hošnici in Golob Ne-že na Zg. Breznici proglašena za presta-no; prav tako je razveljavljen zapor ogro-ženih dvorcev Pivca Pavla in Brumca Blaža. Banskia uprava je izdala splošno dovoljenje za slajenje mošta z breztrah-tirinskim sladkorjem ter je zadavne prijave po obrazcu A v dveh izvodih dostaviti pomočniku kletarskega nadzornika v Ma-riboru. Uprava pošte v Poljčanah objavl-ja, da je do nadaljnjega ukinjena dostava pošte za vas Poljčane in druga naselja, ki spadajo pod selško pošto. Živinski in kra-marski sejem bo v soboto 9. oktobra, pre-gled in žigosanje sodov pa bo v Slov. Bi-strici 23. oktobra. Vsaka pošiljka začela-nih živali in mesa, mora biti opremljena s potrdilo veterinarja po obrazcu D. Da se prepreči in omeji bolezen na fižulu, id se je v barmovni zelo razširila, se pripo-roča, da se v jeseni stebelca ne puščajo na njivah, ampak naj se sežgejo. Tudi k gno-ji naj se takšna suha stebelca in listje ne dodajajo, ker se z gnojom bolezen spet zanese na fižol. Prihodni teden se bo iz-vršil pregled vseh obvezancev telesne vzgo-je, t. j. moške mladine od 14. do 20 leta starosti. Kraj in čas pregleda bo razgla-šen pri cerkvah. Vsi obvezanci se opozar-ajo, da se pregleda brezopozno udeleže, sicer jih zadenejo posledice paragrafa 27 zaveznega zakona.

SOKOL

— Sokolska volja — informativni so-kolski tednik ima v svoji 41. številki ki, je posvečena blagopok. Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju to-le vsebino: Naš črni dan — Sokoli, zdravo! — Zna-menita izpoved kralja Mučenika — Grob kralja Mučenika na Oplenju — Sodba o našem paviljonu v Parizu — V Celju 1897 — Iz dravškega sokolskega zbora: Koroški plebiscit — Zupa Celje, Ljubljana, Kranj, Maribor, Novo mesto — Iz Saveza SKJ — Odkritje spominke plošče dobro-tojcu Sokolu br. inž. Ivanu Gosarju — Najnovejša vesti — Iz naše domovine — X. vsesokolski zlet v Pragi 1938 — Slo-vanski svet — Pet minut jutranje telo-vadbe — Kolesar za brate prosvetarje — Radio. Sokolski tednik, ki stane letno sa-mo 25 din vsem toplo priporočamo.

— Sokolske prireditve proste takš. Sa-vez SKJ sporoča vsem sokolskim edin-icam: Oddelek za takse ministrstva financ je na temelju čl. 45. zakona o takсах iz-dal nastopno tolmachenje v pogledu pla-čovanja taksa za prireditve: Po predpisu točke 3. opombe 4 T. br. 99a zakona o takсах se ne plačujejo takse iz omenjene tarinje postavke za gledališke (tudi lut-kovne) predstave, prosvetne vereče, pre-davanja in koncerte, kadar so te priredit-ve sokolskih edinic brez plaša.

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

NAJNOVEŠI VZORCI

ZA JESENSKE PLaSCE IN OBLEKE

RAVNOKAR DOSPeli

BOGATA IZBIRA

A. & E. SKABERNE LJUBLJANA

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

IZVODI VSE VRSTE TISKOVIN PREPROSTE IN NAJFINIŠE

Vlom ob grmenju in treskanju

Obsodba specialista za kopališke kabine, ki je vlamiljal in kradel v dežju in nevihti

Ljubljana, 11. oktobra

Ključavničar Levec Rudolf je prišel v našo državo lani brez potnega lista. V Zagrebu je bil delav v neki tovarni, vsaj sam je trdil tako, in je bil odpustjen, ko je tovarna reducirala delavstvo. Napotil se je v Ljubljano in je znal spretno izrabiti dobroto družtev in ljudi, ki pomagajo beguncem. V neki restavraciji so mu dali zastoj hrano, ker je lastnik natvezil, da bo v kratkem dobil delo. V restnici Levec ni iskal službe temveč ugodne prilike za izvrševanje svojega pravega poklica, ki je tatinski in vlomilski poklic. Pajdaša in pomagala je tudi kmalu dobil v svojem znanu Zagrebu Pavlu iz Trsta. Zagar je po poklicu delavec in fotograf. Kaznovan je bil že večkrat zaradi vlačuganja, Levec pa je trdil, da še ni bil kaznovan. Naše sodišče se ni moglo prepričati, kolikokrat se je Levec že pregrešil proti paragrafom v Italiji in morada tudi v Zagrebu, odkoder je tako nedoma odpotoval v Ljubljano. Najbrže so mu postala tla prevročna v Trstu in v Zagrebu Zagar je absolvirao celo tri gimnazije.

Levec in Zagar sta bila obtožena zaradi drznega vloma v trgovino s čevlji Antona Mohoriča na Gosposvetski cesti št. 13. Levec pa je bil tudi tisti drzen vlomilec, ki je v juliju v štirinovem kopališču na Ježici vlomil v dve kabini in okradel tri kopalce.

Zagar je brez dela pohajkoval po Ljubljani, ko ga je srečal Levec. Zagar je bil ves razcapan in je živel od milosti drugih. Levec pa je prišel iz Zagreba elegantno oblečen. Sit je tudi bil, ker je jedel zastoj v restavraciji. Glej, je rekel lačnemu in raztrganemu Zagarju, jaz nič ne delam, pa sem kljub temu dobro oblečen in sit. Človek si mora znati pomagati. V Zagrebu tudi nisem delal, pa mi je šlo dobro, ker sem se preživljal s tatvinami. Zagar je ta hip vedel, kaj Levec prav za prav hoče. Ta dan dopolne je Levec opravil svoj posel že na Savi. Na prostem se kopajočemu uči. Gojasu je ukradel takorekto pred nosom uro z verižico in naočnike, v štirinovem kopališču pa je izpraznil trem kopalcem žepa ter jim odnesel ure in verižice ter nekaj denarja. Okradeni kopalci so trdili, da so kabine zaklenili. Levec je pa trdil, da jih je našel nezaklenjene, kar mu ni nihče verjel, ker vzame človek v kopališču kabino zaradi tega, da ima svoje stvari varno pod ključem. Levec je izrazil priloženost. Začelo je namreč deževati in nekateri kopalci so šli v vodo, ker je kopanje posebno prijetno ob dežju. Med tem

je najbrže z vitrihom odklenil kabine in jih utegnil za seboj tudi še zakleniti.

Popokne tega dne je v neki gostilni še napojil in nasitil Zagarja, obenem pa z njim napravil načrt za vlom v Mohoričovo trgovino v Kolizeju. Potrebovala sta nujno dva čevlje. Zmenila sta se, da se hosta obula, potem pa izgubila iz Ljubljane. Levec si je natočen ogledal ključavnice v vratih Mohoričeve trgovine in je narisal štiri profile ključavnic ter jih izročil Zagarju s primernim navodilom v italijanski. Noč je bila ugodna za vlom. Nevhita je divjala, grmelo in treskalo je, žive duše ni bilo na cesti. Ključavnice se jima ni udala, čeprav ni bila patentna. Razbila sta šipo v vratih, pri čemer se je Levec porezal po roki. V temi sta splozala v trgovino in začela zbirati čevlje. Izbrala je bila velika, saj je imel trgovec v trgovini za okrog 90.000 din čevljev. Iskal sta trpežne sportne čevlje, ko sta zaslišala zunaj glas in poziv: Kdor je notri, naj pride ven! Bil je stražnik, ki je vlomilca zalotil. Ker ni bilo nikogar ven, je stražnik poklical na pomoč. Vlomilca sta se potuhnila za zaboje in se postavila v bran, ko je stražnik stopil v trgovino. S pendrekom in s pomočjo drugega stražnika, ki je med tem prišel, so obvladali vlomilca. V aktovki sta imela 3 čevlje od treh različnih parov. Izbrala sta torej zelo nesrečno.

Pred sodniki malega senata s predsednikom s. o. s. Ivanom Brelihom sta oba vse priznala. Levec je bil obsojen na leto dni strogega zapora in na izgon iz države za 5 let, Zagarju so pa prisodili 10 mesecev in 5 dni strogega zapora. Kazen sta oba sprejela s pripombo, da bi jima ne bi nič pomagalo, ako bi se pritožila.

SITNA DRUŽBA EKSEKUTORJEV
Eksekutorji morajo biti pripravljeni na najhujše, kadar opravljajo svoj sitni poklic. Nedavno je prišel eksekutor Tomšič Ivan na stojnico mesarja R. Alojza na Vodnikovem trgu, da bi zarubil izkupiček Tezeja K., ki je mesarjeva tašča, pa je eksekutorja nagledal in ga dvakrat udarila po roki, ko je segel v predaleček z denarjem. Hotela ga je udariti še po obrazu, pa ji ni uspelo. Pred sodniki se je Tezeja zagovarjala, da jo je eksekutor prvi sunil in se je samo branila. Priče niso mogle potrditi, poč pa so povedale, da je razburjena ženska takoj zagrozila eksekutorju, ko je prišel na stojnico, da ga bo udarila. Ker je bila razburjena in je branila prav za prav demar svojega zeta, je bila obsojena samo pogojno na 2 meseca zapora.

slabega vremena prinesel je povprečne rezultate. Kakor na večini poslednjih prireditelj, so tudi tokrat briljantni sodniki s svojo odošnostjo. V Celju je odnoda reprezentanca, ki so jo v veliki meri sestavljali člani Primorja domačini, imela v gostih Concordio. Prireditelj bi bila lahko zelo zanimiva, vendar Zagrebčanji niso nastopili v najmočnejši sestavi in so zato morali prepušiti zmago Celjanom v razmerju 54:49 točk. Edini nadpovprečni rezultat je bil Kovčević (C) v metu krogle s 14.37 m. Celjani so zmagali v petih, Zagrebčani pa v 4 točkah.

V Zagrebu se je po dolgem presledku nadaljeval teniški turnir za nacionalno prvenstvo Jugoslavije. V soboto je Puntec s

težavo premagal odličnega Mitića 8:6, 6:4, 2:6, 3:6, 6:3. Igra med Pallado in Kukuljevićem je bila pri stanju 6:2, 6:6 za Kukuljevića zaradi mraka prekinjena. Včerajšnje nadaljevanje je dalo končni izid 2:6, 12:10, 6:2, 3:6, 6:2 za Pallado. Danes se bodo srečali še Mitić s Kukuljevićem in Puntec s Pallado, v juniorskem finalu pa Würth in Šarić. V igri dvojice sta Kukuljević-Mitić zasluženo osvojila naslov državnih prvakov z zmago nasproti Puntecu in Palladi s 4:6, 8:6, 6:1, 3:6, 6:2. V sredo bodo naši teniški reprezentanti Puntec, Mitić Kukuljević in Pallada odpotovali v Milan, kjer nastopijo proti Italiji za srednjeevropski pokal.

Šaljapin ima rad bonbone

Kako je bilo, ko je prispel oni dan v češkoslovaško zdravilišče Piešťany

Slavni ruski pevec Fedor Šaljapin je prispel oni dan v znano češkoslovaško zdravilišče Piešťany in rečeno je bilo, da se hoče tam lečiti. Toda Šaljapin ni ostal dolgo v Piešťanyh, ker je bil brozjavno poklican v Benetke, kjer se je bil njegov impresario že dogovoril glede koncerta.

Pred piešťanskim hotelom Thermia Palace se je ustavil krasen avto slavnega ruskega umetnika. Vedno sveži moster je izstopil s svojo soprogo in tajnikom. Sprejel jih je ravnatelj hotela Lubošinsky in jih pozdravil v rusčini, kar je Šaljapina prijetno presenetilo. Ves srečen je objel ravnatelja hotela kakor starega prijatelja in potem se je počutil v hotelu kakor doma. Tudi s hotelskimi uslužbenci je običeval tako, kakor da so njegovi dobri, stari znanici.

Češki novinarji seveda niso zamudili ugodne prilike. Zglasili so se v hotelu,

dasi Šaljapin nerad govori z novinarji. Ni sicer njihov sovražnik, vendar pa pravi, da je škoda tako dragocen glas, ki mu govornica skoduje. Šaljapin je prispel v Piešťany iz Tater, za katere je ves navdušen. Dejal je, da namerava kupiti v Visokih Tatrah celo goro, na kateri si hoče zgraditi planinsko kočjo. Tam bom cele dneve lovil medvede in opice, je pripomnil in se od srca zasmel, da je kar zadonel po hotelu. Novinarji seveda niso vedeli, kakšne opice ima v mislih.

Tudi za Piešťany je Šaljapin navdušen. Nikoli ni bil mislil, da je ta kraj tako romantičen, je dejal. Mnogo sem slišal o njem, toda dokler me ni jel mučiti revmatizem, mi ni prišlo niti na misel, da bi si ga ogledal. Poletja sem preživel v Švic ali v Avstriji, pozimi sem se pa moral pač ozirati za zaslužkom. — Novinarji so vprašali Šaljapina, kako preživlja svoj prosti čas. Malo je pomislil, potem je pa odgovoril, da nobenega pravega razvedrila ne pozna, da ni kadilec, niti kvartoprec. Prvo skoduje glas, drugo pa žepu. Edino, kar ima rad, so bonboni in teh ima vedno polne žepce.

Včeraj se mi je pripetilo nekoliko komična nezgoda, — je pravil Šaljapin novinarjem. — Namenjen sem bil na izprehod, pa sem prošil vratarja v hotelu, naj mi prične pelerino, ki jo imam ob takem deževnem vremenu zelo rad. Vratar mi je pa podal pelerino narobe. Ne spozna se namreč na pelerino. Tisto, kar bi moralo biti na hrbtu, je bilo spodaj, žepi so se obrnili in vsi moji bonboni so se raztresli po tleh. Tako sem se izdal. Dame se se mi smejale in imel sem občutek, kakor da so me zasačili pri grehu. Saj veste, da imajo bonbone radi samo otroci in stari ljudje. Otrok nisem več, da se pa staram, tega nočem priznati.

slavnih odjemalcev in sicer 27.000. Največjo svečo je izdelal svojem prijatelju Carusu, ko je leta 1921 umrl. Naročili in plačali so jo ameriški siromaki, ki je bil njihovem domu Carusu radodaren dobrotnik. Sveča je dolga 6 m, spodaj meri v premeru 160 cm, tehta pa 1.000 kg. Vsako leto za vse svete jo zvečer prižgo in potem gori 24 ur. Gorela bo lahko še 1.800 let, toda debela in velika je. Od Carusove smrti je hotelo že več bogatašev naročiti pri Ajello enako ali pa še večjo svečo, toda Ajello je vsako tako naročilo odklonil, češ, da mora ostati Carusu posvečena sveča največja.

Rekorden polet sovjetskega letala

Ob zelo neugodnem vremenu je dosegel sovjetski zrakoplov SSSR V-6 s tremi motorji dva svetovna rekorda. Prvi je 130 ur nepretrganega poleta, drugi rekord je pa v tem, da zrakoplov ta čas sploh ni dopolnil zaloge pogonskih snovi. Preletel je blizu 5.000 km. Poveljnik zrakoplova je izkušeni letalec kapitan Pankov. Posadka je štela 15 pilotov, mehanikov in inženjerjev. Tik pred startom je govoril so-trudnik »Izvestij« s kapitanom zrakoplova, ki mu je izjavil:

»Naš zrakoplov ima za seboj že mnogo uspešnih poletov. Zdaj se pripravljamo za polet v zaključnem krogu Moskva—Novgorod—Vasilursk—Penza—Voronež—Kursk—Briansk. To je okrog 2.800 km dolga pot in morda se nam bo posrečilo preleteti jo dvakrat. Preskrbljeni smo s toplo obleko, hrano, spalnimi vrečami in mnogimi drugimi potrebščinami. Težko bo kadilec v naši posadki, ker ves čas ne bodo smeli kaditi. Da jim pa ne bo prebudo, smo jim pripravili mnogo bonbonov. Radijska zveza z zemljo bo gotovo v redu kakor vedno.«

Največja sveča

V New Yorku živi rodina voskarjev po imenu Ajello, ki se je preselila pred 64 leti iz italijanskega Torrena v Ameriko. Rodina je ostala zvesta svojem prvotnemu poklicu tudi v Ameriki, kjer izdeluje voščene sveče. Zdaj je poglavar rodbine Antonio Ajello, star 76 let. V delavnici mu pomaga 8 sinov in 6 hčera. Rodbina Ajello izdeluje sveče za vse velike svečanosti po vsem svetu. Zadnjič so palopale Ajellove sveče pri kronanju angleškega kralja in na svatbi holandske princese Julijane. Med svoje odjemalce prištevajo Ajello italijansko kraljevsko rodbino, Mussolinija, rumunsko kraljico Marijo, polkovnika Lindbergha in druge znamenite osebnosti. Verna odjemalka Ajellovih je bila tudi slavna igralka Duse in zadnjih šest ameriških prezidentov.

Ajello ima redko zbirko podpisov svojih

Ta pogovor je bil zadnji pred startom 29. septembra. 30. septembra se je moral zrakoplov spustiti na tla, ker mu je bilo zmanjkalo pogonskih snovi, toda oba rekorda sta bila že dosežena. Dvakrat omenjene poti ni mogel preleteti, dosti mu pa ni manjkalo. Kapitan Pankov je izjavil, da bodo lahko zrakoplov ob ugodnem vremenu dosegel tudi ta rekord.

D'Annunzio Masarykov naslednik?

Francoska akademija moralnih in političnih ved je izgubila zadnje čase tri odlične člane in sicer prezidenta francoske republike Gastona Doumerguea, prezidenta osvoboditelja Masaryka in Kanadca Lemieuxa. Ta tri mesta v akademiji bo treba zasedeti z novimi člani. Na Doumergueovo mesto sta že imenovana dva kandidata in sicer ugledni francoski novinar Etienne d'Alencan in znani francoski železniški strokovnjak M. Dautry. Kar se dve kandidaturi na ostali dve izpraznjeni mesti v akademiji, ne omenja ime italijanskega pisatelja Gabriela D'Annunzia, ki naj bi zasedel Masarykovo mesto.

Francoska javnost toplo pozdravlja to kandidaturu in naglašuje, da bi bil z izvolitvijo D'Annunzia v Akademijo moralnih in političnih ved poplaval samo moralni dolg uglednim literatom, ki niso bili francoske krvi. Francoska akademija nima sekcie za tuje in zato ni mogla sprejeti za člana niti tako zaslužnega pisatelja v francoskem jeziku, kakor je bil Maeterlinck. Akademija pa lahko počasti s svojim članstvom tudi pripadnika tuje države. Zato je bil izvoljen za njenega člana prezident Masaryk kakor tudi Maeterlinck, Rudyard Kipling in drugi za svetovno kulturo zaslužni možje. D'Annunzijeve kandidaturi posveča veliko pozornost vse francoski tisk in posebno toplo jo pozdravlja pariški »Figaro«. Francija je sicer zaveznica Jugoslavije, toda v jugoslovanski javnosti ta kandidatura ne bo sprejeta z odobravanjem.

Čudaški poklici

Edini levji brivec na svetu je Italijan Antonio Castellini v New Yorku. Mož hodi po živalskih vrtovih in cirkusih, kjer striže levom grive. Za vsako striženje dobi 25 dolarjev. — Lepa Florencia Hardings Pipersova sedi pri vsaki premieri filmske tragedije v nekam newyorškem kinu in pretaka bridke solze, za kar dobi mesečno 400 dolarjev. — Polkovnik Dryers v Washingtonu mora na povelje vojnega ministrstva preizkusiti vsak model padala, za kar dobi posebno plačo. — Gloria Dunstenova dovoljuje vsakemu moškemu, da ji proti pristojbini 15 dolarjev piše ljubavno pismo, na katero mu tudi odgovori. — Dva moža v Denveru eta že sedem mesecev zaposlena s tem, da iščeta milijonarju D-brovu golfsko palico s podpisom Grete Garbo. Milijonar je palico nekega dne po golfu izgubil.

Radionročam

Petek, 15. oktobra
11: Solška ura: Letanje po zraku v naravi in pri ljudeh (g. Miroslav Zor). — 12: Slovenski biseri (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, sporod, obvestila. — 13:15: Dela Čajkovskega (plošče). — 14: Vreme, torza. — 18: Zenska ura: Slovenska žena v leposlovju (gdč. Anica Lebarjeva). — 18:20: Havajske pesmi (plošče). — 18:40: Francosčina (g. dr. Stanko Leben). — 19: Čas, vreme, poročila, sporod, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Mesečni kulturni pregled. — 19:50: Zanimivosti. — 20: Harmonika solo, g. Rudolf Pilih. — 20:45: Charpentier: Vtisi iz Italije, Na mulah, Napoli (ork. koncert dr. Lamoureux). — 21: Pregled svetovne klavirske literature. Predava in izvajna na klavirju g. prof. L. M. Škerjanec. — 22: Čas, vreme, poročila, sporod. — 22:30: Angleske plošče. — Konec ob 23. uri.

Kupujte domače blago!

... Zunaj na temnem jezeru je plula velika jadnica z bambusovimi jadrji brezskrbno v svitu mesečine. Iz motorne čolna, kjer je sedel, je Stefan opazoval, kako izginja otok...

VII. PRVA ŽELJA

Drugo jutro je bil Robert že zopet v Šanghaju in obdvoval je z Jeanom de Merventom. Drug druga gema nista nadlegovala z vprašanji. Je pa sreča, ki sama izžareva in tako je bil de Mervent srečen, čuteč, da je njegov prijatelj srečen.

Samo ena senca je kalila Robertovo nebo. Staša ga je bila zapustila v Su-Ceu, odkoder je odpotovala v Mukden. V luksuzni vlak je vstopila z drugimi Evropeci in Stefan jo je spremljal. Sicer pa to ni bila njuna zadnja ločitev.

Veselaši kakor običajno, je Robert napeljal pogovor na kitajski koledar in se jel norčevati iz njega.

— Za zlo božanstvo je vaš budha Wang-Pah še dober peklenskec. Potoval sem imenitno. — To se vam pozna, — je pritrdil de Mervent. — Sicer je pa moral imeti Wang-Pah včeraj svoj vzrok, da je bil tako priazen. Osrečil je tu nekoga — ki ga mimogrede rečeno še ne poznam.

— Osrečil?

— Vsaj zdaj se mi tako, saj ne morem trditi, da bi bil človek nesrečen, če mu pade z neba v naročje sedemindeset milijonov.

— Sedemindeset milijonov!

S P O R T

Nogometu posvečena sportna nedelja

Ljubljana, 11. oktobra

Ligino prvenstvo je tudi včeraj počivalo, zato pa smo imeli srečanje s Poljaki. Tekma je veljala kot izločilna za svetovno prvenstvo. Po lepem uspehu v Pragi, je naša državna enajstorica veljala v Varšavi za favorita. Tudi papirna forma je govorila za nas, a prišlo je, kakor že mnogokrat ob takih prilikah, drugače. Saveznemu kapetanu se je namreč zdelo potrebno izmenjati praško moštvo in taš to je v nemali meri povzročilo katastrofo. Oba nadomestnika, Stevović in Marjanović, ki sta zamenjala Gayerja oziroma Hitreca, sta popolnoma od povedala, z njima pa tudi večina ostalega moštva. Poljaki so v vseh delih naše prekašli in zmagali zaslužen 4:0 (2:0). Naš najboljši igralec je bil branilec Hügl, ki pa je bil 8 minut pred koncem tako težko poškodovan, da so ga morali z rešilnim avtom prepeljati v bolnišnico. Tekmo je objektivno vodil francoski sodnik Lectoulair, ki pa je imel zaradi obojestranske ostre igre zelo težko stališče. V tem pogledu je prednjačil Stevović, ki je sploh na glasno kot brezobzirne igralce in si je uparjeno nakopal negodovanje poljskega občinstva. Tekmi je prisostvovalo 30.000 gledalcev, kar je za Varšavo rekord. Glede na slabo igro, je JNS povsem upravičeno brozjavno odpovedal gostovanje v Zlinu, kjer bi morala naša reprezentanca kot kombinacija liginih klubov nastopiti na povratku.

Na sporedu je bila še vrsta drugih mednarodnih srečanj. Na Dunaju je Madžarska porazila Avstrijo 2:1 (1:0), z enakim rezultatom pa tudi Francija v Parizu Švico. V

Oslu je Norveška zmagala Irsko 3:2 (1:0), v Katovicah pa B reprezentanca Poljske nad Latvijo 2:1. Naša B reprezentanca je igrala v Skoplju nasproti zbrani enajstorici iz južne Srbije in zmagala 7:1.

V domačem prvenstvu so na vseh tekмах zmagali favoriti. V ljubljanski skupini I. razreda je Reka premagala Svobodo 3:0, Hermes Slovana 3:2, Bratstvo Marsa 4:0, Jadran in Kranj sta se pa ločila z 1:1. V mariborski skupini prvak Železničar nikakor ne more prebroditi krize v moštvi, ki traja že vso jesensko sezono. Včeraj je v domačem derbiju podlegel Mariboru 1:3. Rapid je na lastnih tleh s težavo premagal ČSK 2:1, Mura pa v Čakovcu gladko odnodi Gradjanski 3:0. V celjski skupini je bila odigrana le ena tekma. Celje je zmagalo nad Amaterjem 2:1, igra med Olimpiom in Atletiki pa je zaradi poplavljenega igrišča odpadla.

V Beogradu sta se srečali mestni reprezentanci Beograda in Temišvara. Domači so zmagali 4:1. V Zagrebu je bila včeraj prijateljska tekma med Gradjanskim in Concordio. V 43. minuti drugega polčasa je pri stanju 5:3 za Gradjansko prišlo do incidenta, ki je povzročil predčasni konec igre. Srednji krilec Gradjanske Pogačnik je namreč foulal Concordiaša Pospislija, ki se je takoj revanžiral. Prišlo je do splošnega pretepa med igralci, ki se je prenesel tudi na gledalce in je moral sodnik igro odložiti.

Včerašnja sportna nedelja je obsegala tudi dve lahkoletski prireditvi. V Ljubljani je bil miting Svobode, ki pa je zaradi

111

Jasen Stašin smeh se je posmehoval vsem budhcm sveta.

— Ta domišljavi magot, da bi naju hotel ločiti? Mar bi si upal kaj takega ta malik! In vendar se ne zdi tako priazen, kar pojdi pogledat.

In vsa razigrana je potegnila Roberta za seboj. Budha je kraljeval na svojem podstavku. To je bil kip iz pozlačene lesa, izrezan z ono skrbjo, ki je tako značilna za azijsko umetnost. Njegov obraz je imel porogljiv izraz, poln strupenosti. In skozí majhno, podolgovato špranjo med njegovimi napol zaprtimi trepalnicami so gledale njegove smaragdne oči nepremično in skrivnostno.

Staša se je zasmejala zlastemu božanstvu.

— Robert — je dejala, — izgovoriva željo. V splošnem rečeno je moj najemnik in če bo naju uslišal, bo to najmanj, kar mora storiti. Sicer pa, mar mu ni to edina prilika, da nima pokaže svojo moč? Kdaj bo zopet imel tako lepo priliko?

Obesila se je ljubeče na vrat svojemu ljubčku.

— Kaj želiš?

— Njene želje nimam več, dovolj mi je, da me ljubiš — je odgovoril Robert.

— Pomisli malo. Povej svojo željo!

Nekaj časa je okleval, potem je pa dejal odločno:

— Želim si premoženja, bogastva, da bi te mogel obdržati.

Naslonila mu je glavo na prsi in nežno zatislila oči.

— Jaz sem skromnejša od tebe.

— Kakšna je pa tvoja želja, kaj bi rada od budhe?

Zšepetala je in njene besede so bile skoraj molitev:

— Moja želja je, da bi mogla umreti tako nekega večera v tvojem naročju...

Oba sta se zdržnila in roke so jima kar same omahnile. Bi jo kakor da je stopila med mlada zaljubljenca čudna melanholija. Zlati bog se ni ganil, toda porogljivi pogled njegovih zenic je vrzel senco na njeno radost. Staša je zadržala.

— Pojdiva! — je dejala R. Robertu.

Vrnila sta se v sobo. Ko je težka zavesa zakrila budho, se je zdelo, da Staša ne more odvrniti od njega pogleda.

— Kako neumno je vse to, — je dejala in si globoko oddahnila. — Človeku roje po glavi take misli...

Potem je postala zopet vesela in dejala je:

— Posodi mi svoje nalivno pero.

Robert ji je ves presenečen izpolnil željo. Tedaj je vzela fotografijo otoka in napisala pod njo s svojo podolgovato, razočeno pisavo:

»Mu-Šen... v letu Tigra Ping Ying

V izzivanje budhe Wang-Pah.«

Potem je pa podpisala svoje izzivanje in ponudila Robertu svoja usta, v strastni pohoti skoraj kruta:

— Zdaj naj se pa poruši ves svet — stori z mano kar hočeš...

Princesa Symianova

Roman

— Uklonila sem se pogojem pogodbe. Budha je tu. Sicer je pa dokaj dekorativen. Postavila sem ga v vežo.

— Kaj, tisti pozlačeni kip?

— Njegovo Neprijazno Božanstvo — budha Wang-Pah!

Pri teh besedah je Robert zadržal.

— Kaj pa ti je?

— Nič — je odgovoril premagujoč svoj neutemeljeni strah. — Presenetilo me je samo ime: Wang-Pah! Pomisli, da je malo manjkalo, da baš davi tvoj budha ni preprečil najinega srečanja.

In Robert se je hotel pošaliti, ko ji je povedal, kako je bilo s citatom iz kitajskega koledarja in kolike težave je moral premagati, da je mogel priti do nje.

In kljubujoč njegovim postavam ga najdem tu na njegovem otoku na dan, katerega se drži njegovo proročilstvo. Priznaj sama, da je v tem čudno naključje...